

Nález Rozhodčí a smírčí rady
sp.zn. 1/2015
(anonymizované znění)

Toto je anonymizované znění nálezu sp.zn. 1/2015 vydaného v řízení před Rozhodčí a smírčí radou Junáka působící jako rozhodčí komise spolku podle ust. § 265 a nn. zák. 89/2012 Sb., občanského zákoníku a podle čl. 150 Stanov Junáka - českého skauta, z.s.

_____informativní stručný popis řízení a nálezu: _____

Navrhovatelka se žalobou podanou k RSRJ jako rozhodčí komisi spolku domáhala vydání nálezu, že odpůrce se svým projevem při zasedání sněmu organizační jednotky a navazující emailovou zprávou předsedovi rady organizační jednotky dopustil výroku, který je nepravdivý, poškozuje čest navrhovatelky a porušuje 4. bod skautského zákona, a proto že odpůrci má být nálezem RSRJ uložena povinnost se za tato jednání navrhovatelce veřejně omluvit.

RSRJ shledala svou pravomoc spor rozhodnout, neboť navrhovatelka i odpůrce jsou členy spolku, předmětné jednání úzce souviselo s postavením člena spolku, šlo o komunikaci mezi odpůrcem a navrhovatelkou při vykonávání činovnické funkce a komunikace byla určena delegátům sněmu spolku, přičemž podle navrhovatelky takové jednání porušovalo povinnosti člena spolku a jim odpovídající práva navrhovatelky podle Stanov.

RSRJ po neúspěšném pokusu o smírné řešení a po proběhlém řízení, ve kterém na základě svědectví a dalších důkazů zjistila skutkové (faktické) okolnosti případu, dospěla zejména k těmto závěrům:

(i) Aby žaloba navrhovatelky byla po právu, je třeba, aby byly splněny podmínky: (a) výrok je obecně dehonestující, (b) výrok směřoval adresně proti navrhovatelce, (c) výrok způsobil navrhovatelce újmu a (d) požadovaná omluva je odpovídající.

(ii) RSRJ došla rešerší k znění předmětného výroku k závěru, že výrok je obecně vzato agresivní, urážlivý, a to jak podle obecného jazykového citu, tak i podle historického kontextu.

(iii) V souladu s rozhodovací praxí obecných soudů i Ústavního soudu ohledně kritiky politiků a veřejně působících osob je RSRJ toho názoru, že akceptovatelná míra kritiky takových osob je vyšší, než v případě neveřejných soukromých vztahů. Tedy v případě navrhovatelky, která byla činovnicí, je třeba vyvažovat právo na ochranu osobnosti navrhovatelky právem ostatních členů spolku na svobodnou veřejnou diskusi o záležitostech správy spolku (čl. 21 a 38 Stanov). Ovšem akceptovatelná míra i takové kritiky je větší pouze relativně - ani v případě kritiky veřejně působících osob, resp. činovníků nesmějí kritické výroky působit jako osobní samoučelné urážky; musí být adekvátní ve vztahu ke kritizované skutečnosti a nesmí zjevně překračovat meze slušnosti.

(iv) Není správná obrana odpůrce, že svému výroku přikládal jiný, nikoliv agresivní, význam. RSRJ je přesvědčena, že každému musí být zřejmé, že lidské slovo má svou váhu a význam, že má schopnost lidí spojovat i jim ublížit, a proto ten, kdo hovoří na veřejnosti, zodpovídá za slovo jím vyřčené a jeho objektivní význam, tedy význam který je slovu přikládán obecně.

(v) RSRJ však dále z vícera svědectví a dalších důkazů nezjistila, resp. navrhovatelka neunesla důkazní břemeno v tom směru, že nebylo prokázáno, že výroky odpůrce byly adresné vůči navrhovatelce.

(vi) RSRJ tedy uzavřela, že v některých podstatných ohledech byl výrok odpůrce problematický a stěžejí slučitelný s požadavky kladenými na skauta a skautského činovníka, nicméně nebylo v řízení prokázáno, že by předmětný výrok v jeho veřejně vyjádřené podobě útočil konkrétně na navrhovatelku. Pouhá domněnka navrhovatelky, nepodložená fakty, nestačí proto, aby kritický ale neadresný výrok mohl být považován za útok na čest (a další práva) navrhovatelky.

(vii) Pokud jde o navazující emailovou zprávu, přistupuje k důvodům výše uvedeným i fakt, že se jednalo o ryze neveřejnou korespondenci, která nemohla způsobit žalobou tvrzenou veřejnou újmu na cti navrhovatelky.

(viii) Proto RSRJ žalobu navrhovatelky zamítla v celém rozsahu.

(anonymizované úplné znění nálezu následuje)

Rozhodčí a smírčí rada spolku Junák – český skaut, z. s.

rozhodující senátem Rozhodčí a smírčí rady ve složení Mgr. Petr Pavlok, RNDr. Tomáš Řehák, Mgr. Jiří Kubala, Doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D., jako rozhodčí komise spolku Junák – český skaut, z. s., sídlem Senovážné náměstí č.ev. 977/24, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00409430, podle ust. § 265 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, vynesla tento

N Á L E Z

ze dne dd. mm. rrrr

jímž o návrhu (žalobě)

navrhovatelky: **XYZ**, nar. dd. mm. rrrr

proti

odpůrci: **ABC**, nar. dd. mm. rrrr

ve věci 'omluvy pro zásah do osobnostních práv navrhovatelky '

rozhodla takto :

I. N á v r h navrhovatelky XYZ, aby Rozhodčí a smírčí rada rozhodla nálezem, že se určuje, že:

tvrzení, uvedená odpůrcem ABC na řádném sněmu pobočného spolku Junák - svaz skautů a skautek ČR, kraj J (nyní Junák - český skaut, kraj J, z. s.) dne dd.mm.rrrr, při kterém byla navrhovatelka označena jako "zlojed" je difamující a jako takové zasahuje do osobnostních práv navrhovatelky a poškozují její čest a dobré jméno,

a dále že se určuje, že:

tvrzení, uvedená odpůrcem v e-mailové korespondenci pro předsedu rady uvedeného pobočného spolku, kde bylo označení navrhovatelky "zlojedem" opětovně uvedeno, je difamující a zasahuje do osobnostních práv navrhovatelky a poškozují její čest a dobré jméno,

se z a m í t á .

II. N á v r h navrhovatelky, aby Rozhodčí a smírčí rada rozhodla nálezem, že se určuje, že:

odpůrce uvedením nepravdivých tvrzení, uvedených v bodu I. výroku nálezu, porušil 4. bod skautského zákona – skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta, vyjádřený v čl. 8 bodu 4. Stanov spolku Junák - český skaut, z. s.,

se z a m í t á .

III. N á v r h navrhovatelky, aby Rozhodčí a smírčí rada rozhodla nálezem, že odpůrci se ukládá povinnost

zdržet se dalšího uvádění a šíření tvrzení uvedených v bodu I. výroku nálezu a dále omluvit se navrhovatelce za tato tvrzení, a to písemnou omluvou, jejíž text bude přečten na nejbližší následujícím zasedání sněmu pobočného spolku Junák - český skaut, kraj J, z. s. a na zasedání rady pobočného spolku Junák - český skaut, okres K, z. s.,

se z a m í t á .

Odůvodnění:

Podání navrhovatelky

[1] Navrhovatelka podala k Rozhodčí a smírčí radě (dále též jen RSRJ) podání datované dd.mm.rrrr, označené jako "Podnět k šetření RSRJ Junáka". V tomto podání navrhovatelka v sedmi řádcích konstatuje, že odpůrce poslal předsedovi rady spolku (to jest pobočného spolku Junák - svaz skautů a skautek ČR, kraj J, současný název Junák - český skaut, kraj J, z. s. - v tomto nálezu dále též "pobočný spolek" nebo jen "spolek") e-mailovou zprávu obsahující zhanobenou podobu letáčku, který pobočný spolek vytvořil a publikoval ku informování členstva o spolkové aktivitě (setkání činovníků), a dále v témže podnětu navrhovatelka tvrdí, že odpůrce ji při zasedání sněmu spolku dne dd.mm.rrrr veřejně označil za "zlojeda", a dále že ji za "zlojeda" označil i v e-mailové zprávě poslané předsedovi rady spolku.

[2] RSRJ po prozkoumání podání došla k závěru, že podnět nejspíše byl zamýšlen jako formální krok ku odstranění sporu, který zde podle navrhovatelky je. RSRJ pak poučila obsáhle navrhovatelku, že z podání není zřejmé, čeho se navrhovatelka (ani v nejhrušším rámci) domáhá a co svým podáním sleduje, a které případné působnosti RSRJ jako spolkového orgánu se dovolává, a spolu s poučením vyzvala navrhovatelku k doplnění podání, když taktó podání nebylo vůbec projednatelné.

[3] Navrhovatelka opakovaně požádala o prodloužení lhůty k doplnění podání, a to z vážnějších důvodů, které RSRJ akceptovala a opakovaně lhůtu k doplnění prodloužila. Posléze navrhovatelka své prvotní podání doplnila podáním datovaným dd.mm.rrrr označeným "doplnění a upřesnění podnětu - návrhu na zahájení řízení před RSRJ podle čl. 4.1.3". To již obsahovalo zevrubná skutková tvrzení a navrhovaný výrok nálezu. RSRJ je shledala projednatelným.

Působnost RSRJ a procesní rámec

[4] RSRJ se nejprve zabývala otázkou, zda je dána její působnost (pravomoc) rozhodovat takový spor a podle jakých procesních pravidel může resp. musí postupovat, a shledala:

[5] Podle ustanovení OZ (ust. § 265 a násl.) a podle zákona 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení (dále jen "ZRŘ"), je rozhodování sporů vycházejících ze spolkové samosprávy svěřeno do působnosti rozhodčí komise spolku v rozsahu stanoveném stanovami spolku.

[6] Podle ustanovení čl. (150) Stanov spolku Junák - český skaut, z. s. (dále jen "Stanovy") Rozhodčí a smírčí rada vykonává působnost a pravomoc rozhodčí komise spolku ve smyslu ustanovení § 265 občanského zákoníku a dalších zákonů upravujících postavení rozhodčí komise spolku. Přitom podle čl. (151) Stanov Rozhodčí a smírčí rada rozhoduje jako rozhodčí komise spolku veškeré spory, jejichž stranou je Junák, organizační jednotka nebo člen, jde-li o věc, kterou zákon svěřuje nebo dovoluje svěřit rozhodčí komisi spolku. V těchto případech spory, které Junák, organizační jednotka nebo člen by jinak předkládal k projednání a rozhodnutí soudu, předloží k projednání a rozhodnutí Rozhodčí a smírčí radě.

[7] RSRJ shledala z navrhovatelčina podání (po jeho doplnění), že jeho předmětem je spor občanskoprávní, přičemž jednoznačně jde o spor vzházející ze spolkové samosprávy, když navrhovatelka i odpůrce jsou členy spolku, spor je ohledně jednání členů spolku, a které úzce souviselo s postavením člena spolku, v podstatných rozměrech bylo komunikací mezi odpůrcem a navrhovatelkou jako členy spolku ohledně jednání při vykonávání činovnické funkce navrhovatelky při správě spolku, komunikace byla (ta část, o níž v řízení jde) určena dle tvrzení navrhovatelky delegátům sněmu spolku, přičemž podle navrhovatelky takové jednání porušovalo povinnosti člena spolku a jim odpovídající práva navrhovatelky podle Stanov.

[8] Skutečnost, že navrhovatelka i odpůrce jsou členy spolku, a též jeho činovníky, RSRJ ověřila podle seznamu členů spolku a podle zápisu a prezenční listiny sněmu spolku.

[9] Na základě těchto ustanovení a skutečností dospěla RSRJ k tomu, že je dána její působnost (pravomoc) projednat spor a rozhodnout jej.

[10] Pokud jde o pravidla řízení před RSRJ, podléhá toto řízení příslušným ustanovením zákona o rozhodčím řízení ("ZRŘ"). Podle ustanovení § 30 ZRŘ platí, že nestanoví-li zákon jinak, užijí se na řízení před rozhodci, tedy i před RSRJ jako rozhodčí komisí spolku, přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Dále se řízení řídí i pravidly Stanov, dále i podle Stanov přijatého Řádu Rozhodčí a smírčí rady

Junáka (dále též "Řád RSRJ") potud, pokud pravidla Řádu RSRJ neodporují zákonu a Stanovám, jako předpisům vyšší právní síly a zároveň předpisům pozdějším.

Smírčí fáze

[11] Po obsahové stránce posoudila RSRJ podání, a shledala, že podání vyjadřuje procesní vůli, jíž se definuje spor, a zároveň explicitní žádost, aby RSRJ se pokusila mezi stranami dosáhnout v tak definovaném sporu smíru. Podle ustanovení čl. (156) Stanov má RSRJ usilovat o to, aby každý spor byl řešen smírně. Mezi obecné principy právní v civilních sporech patří možnost uzavírat smíry, přičemž podle ust. § 24 ZRŘ (a obdobně dle o.s.ř.) je úkolem rozhodců resp. RSRJ se o vyřešení sporu smírem pokusit.

[12] Proto předseda RSRJ pověřil člena RSRJ Jiřího Kubalu (čl. 4.1.3 a čl. 4.1.1 Řádu RSRJ), aby se pokusil dosáhnout mezi stranami smíru. Pověřený člen seznámil vzájemně strany s jejich stanovisky a doporučil jim uzavřít smír. Strany ke smíru nepřistoupily.

Sporné řízení - příprava a zahájení jednání

[13] Vzhledem k tomu, že podle stanovisek stran se smír ukázal sotva dosažitelný, svolala RSRJ strany k jednání (ústnímu) k projednání sporu.

[14] Místo sporu stanovila RSRJ do sídla spolku na adrese Praha 1, Senovážné náměstí 24. Pokud jde o stanovení místa sporu, určila jej RSRJ, když strany místo sporu nedohodly, přičemž RSRJ považovala sídlo spolku za místo, ke kterému mají všechny strany (všichni účastníci) neutrální vztah resp. vztah daný členstvím ve spolku, a které také z hlediska ekonomiky sporu je dobře dostupné stranám i členům RSRJ a spolek zde disponuje vhodnými prostory. Sídlo spolku tak je místem sporu ve smyslu ust. § 17 ZRŘ.

[15] RSRJ stanovila den a místo ústního jednání a posléze (vzhledem k žádosti účastníků jiného řízení před RSRJ, které mělo probíhat v tentýž den), stanovila nový termín jednání na den dd.mm.rrrr, přičemž místo tohoto jednání - aniž by se to dotklo stanoveného místa sporu - určila z praktických důvodů v ten konkrétní den ve městě L ve Skautském domě.

[16] Před zahájením jednání ještě znovu RSRJ učinila pokus o smír a prostřednictvím svého místopředsedy Tomáše Řeháka. Poté, co jej odpůrce vyloučil, dotázala se RSRJ navrhovatelky, zda trvá na projednání návrhu v řízení sporném. To navrhovatelka potvrdila.

[17] RSRJ poté prohlásila za zahájené řízení o sporu vymezeném navrhovatelčiným návrhem.

[18] Dále RSRJ podle ustanovení čl. 159 Stanov určila z řad členů RSRJ členy určené k projednání tohoto sporu, kteří tvoří senát RSRJ, ve složení uvedeném v záhlaví nálezů (dále jen RSRJ). Žádný z členů senátu RSRJ neprohlásil, že by mu byl znám důvod podjatosti ani jiný důvod, pro nějž by byl z projednávání věci vyloučen. Ústní jednání se konalo před všemi členy senátu RSRJ, za přítomnosti obou stran.

[19] RSRJ při zahájení řízení nejdříve strany pečlivě poučila mj. o povaze řízení před RSRJ, uvedla důvody zakládající působnost (pravomoc) RSRJ k projednání věci, poučila strany o hmotném právu, z něž bude při posuzování věci vycházet, jímž je jak platné právo podle právních předpisů, tak i vnitřní právo tvořené Stanovami a dalšími předpisy vnitrospolkového práva.

[20] Dále RSRJ poučila strany o procesních předpisech a pravidlech, jimiž se řízení bude řídit, kterými jsou zejména ZRŘ, Stanovy, Řád RSRJ a o.s.ř., a dále vysvětlila povahu řízení, včetně skutečnosti, že nález RSRJ je vykonatelný a má i další účinky obdobně, jako by šlo o řízení resp. rozsudek před soudem. Dále RSRJ poučila strany o rámcovém průběhu řízení a plánovaném průběhu ústního jednání, a o jejich procesních právech a povinnostech, zejména o tom, že navrhovatelka má povinnost tvrzení a nese důkazní břemeno, v čem spočívá možnost resp. povinnost obrany odpůrce, o právu na právní pomoc, aj.. Strany to vzaly na vědomí bez dotazů a bez námitek.

[21] Strany po poučení a k dotazu RSRJ uvedly, že respektují pravomoc RSRJ rozhodnout tento konkrétní spor, ani nenamítají nic proti složení senátu RSRJ ani nenamítají podjatost žádného člena senátu RSRJ, a dále že jsou připraveny se zúčastnit nařízeného ústního jednání.

Projednáání věci při ústním jednání

Stanoviska stran a vymezení žalobních tvrzení

[22] Navrhovatelka poté k výzvě RSRJ přednesla svůj návrh (dále též jen "návrh" nebo "žaloba"), shodně jak byl písemně podán a doplněn.

[23] Odpůrce se poté vyjádřil, že s návrhem nesouhlasí a navrhuje jeho zamítnutí, přitom konstatoval zejména, že navrhovatelku neoznačil veřejně za zlojeda.

[24] Po přednesu stran RSRJ vymezila skutečnosti, které jsou podstatné pro rozhodnutí případu, a sdělila stranám, která skutková tvrzení bude třeba posoudit a prokázat.

[25] Návrh navrhovatelky vymezuje ve své popisné části tři oddělitelné části sporu, a to
(A) část týkající se "zhanobení letáčku",
(B) část týkající se označení navrhovatelky označením "zlojed" na zasedání sněmu spolku,
(C) část ohledně označení navrhovatelky za "zlojeda" v e-mailové zprávě bratru VWX.

(A) Část sporu ohledně upraveného letáčku

[26] První část žaloby se zakládá na tvrzení navrhovatelky, že odpůrce měl zhanobit letáček zvoucí spolkovou veřejnost na setkání činovníků spolku, jehož pořadatelem byl spolek, což se mělo stát tak, že odpůrce letáček nepatřičně přepsal a takto upravený jej zaslal členům spolku. Tuto část sporu RSRJ posoudila a došla k následujícímu:

[27] Jednak z žaloby, zejména z petitu (tedy žalobního návrhu - definování toho, co RSRJ má nálezem rozhodnout) není zřejmé, že by navrhovatelka z tvrzeného zhanobení letáčku vyvozovala nějaký nárok. Nárok formulovaný petitem totiž je opřen pouze o druhou, resp. třetí oblast tvrzení, tedy o tvrzené označení navrhovatelky označením "zlojed". RSRJ ovšem je vázána vymezením sporu, jak jej učinila navrhovatelka. A jednak letáček prezentuje akci pořádanou spolkem, tedy by se případně jednalo o zásah do práv pořádajícího spolku, nikoliv do práv navrhovatelčích.

[28] Protože navrhovatelka, pokud jde o úpravu letáčku neuvedla, a to ani po poučení a výzvě k doplnění, co navrhuje a žádá, RSRJ neměla v této části žaloby čemu vyhovět, ani co zamítnout.

[29] Pouze na okraj RSRJ poznamenává, že vzhledem k povaze úprav letáčku - posuzováno podle tvrzení navrhovatelky - lze situaci hodnotit jako sice nevlídné jednání s prvky poněkud prvoplánové kritiky či zlehčení akce letáčkem prezentované, která však spadá spíše do kategorie pouhé nezdvořilosti, nikoliv porušení osobnostních práv.

(B) Část sporu týkající se označení navrhovatelky označením "zlojed" na zasedání sněmu

B.1 Tvrzení a důkazy

[30] Navrhovatelka ve svém návrhu k této části sporu tvrdí (bod I. podání navrhovatelky z dd.mm.rrrr), že navrhovatelka byla na řádném sněmu spolku, konajícím se dne dd.mm.rrrr, označena na plénu jako 'zlojed', a že autorem výroku byl odpůrce.

[31] Důkazy k tomuto tvrzení navrhovatelky v témže podání navrhovatelka navrhla tyto: údaje v informačním systému spolku skautIS, svědectví účastníků sněmu - členů Náčelnictva bratra PQR a a bratra STU, popř. e-mailová zpráva zasláná dne dd.mm.rrrr bratru VWX.

RSRJ při jednání ve věci dne dd.mm.rrrr provedla následující důkazy k předmětné otázce:

[32] RSRJ jednak přistoupila k výslechu navrhovatelky, při němž navrhovatelka vypověděla takto: Navrhovatelka k otázce, kdy v jaké příležitosti atd. a jakým způsobem ji měl odpůrce označit za zlojeda, vypovídá, že (cit.) "*nevím již přesný čas v rámci toho řádného sněmu, byla to diskuse, proslov měl [odpůrce] napsaný na papíře, díval se při tom na mě a začal mluvit v kontextu zlojedství, byl chvíli po začátku svého projevu umlčen delegáty sněmu*", a dále "*druhý den mi napsal mail, kterým potvrdil, že zlojedem myslél mě; [odpůrce] ve svém projevu použil slovo zlojed*". A dále, k dotazu RSRJ, zda odpůrce vyslovil jméno toho, kdo by měl být zlojedem, uvedla navrhovatelka (cit.) "*neřekl jméno, určitě ne*". K další otázce RSRJ, zda se spojení její osoby s označením "zlojedem" dalo dovodit z neverbální komunikace, odpovídá (cit.) "*ano, pochopili to i ti, kteří byli s myšlenkou seznámeni dopředu*". A dále k dotazu RSRJ, zda proběhly na tom sněmu nějaké další skutečnosti, podle kterých by si mohli delegáti sněmu spojit

označení "zlojed" s osobou navrhovatelky, navrhovatelka odpověděla, že (cit.) "*ne, to si nemyslím, proslav byl ukončen delegáty, žádné diskuse jsem se nezúčastnila*".

[33] Odpůrce, když mu RSRJ poskytla prostor k vyjádření k výsledku navrhovatelky, konstatoval, že (cit.) "*takhle to proběhlo, na začátku jsem mluvil o lidech, kteří mohou být v Junáku a mohou splňovat charakteristiky zlojedství, mluvil jsem obecně v Junáku na různých úrovních, na konci sněmu jsem si nechal zavolat XYZ [navrhovatelka] a chtěl jsem jí říct pár věť, které mi ležely na srdci; nedostal jsem prostor je říct všechny; trvám na tom, že jsem zlojeda nikdy neřekl v souvislosti s jejím jménem; chtěl jsem vyjádřit, že s XYZ dlouhodobě nesouhlasím*".

[34] RSRJ dále provedla některé z důkazů navrhovaných navrhovatelkou (odpůrce žádné důkazy k podpoření své obrany nenavrhol).

[35] RSRJ vyslechla navrhovatelkou navrženého svědka STU, který uvedl, že (cit.) "*na konci předmětného sněmu, kde jsem byl přítomen, když se jednotlivci hlásili o slovo, došlo k situaci, že se přihlásil odpůrce a začal mluvit o zlojedovi, začal to slovo definovat, sálem to zašumělo, všem docvaklo, o kom mluví; nevzpomenu si, jestli spojil zlojeda s XYZ [navrhovatelka], delegáti ho okřikali a nedovolili mu pokračovat*". K dotazu RSRJ dále potvrdil, že odpůrce použil v projevu termín zlojed, ale že nemůže potvrdit ani vyvrátit, že tím oslovil navrhovatelku coby zlojeda, přičemž svědek dodal, že "*byl jsem asi jediný, kdo jsem nevěděl, proč mluví o zlojedovi*". Dále k otázce RSRJ, z čeho svědek dovozuje, že bylo možné usoudit, že odpůrce myslel "zlojedem" navrhovatelku, svědek uvedl, že "*tak usoudil, ostatní byli delegáti sněmu a šumot, že to byla XYZ, tam zazněl*", a na výslovnou otázku RSRJ uvedl svědek "*nevybavuji si, že řekl jméno XYZ, nevybavím si to přesně, nejsem si jistý*", a dále uvedl, že účastníci zasedání sněmu si tu souvislost (navrhovatelka - zlojed) uvědomili ze souvislosti z toho, co proběhlo dřív.

[36] Protože již před jednáním bylo zřejmé, že v této otázce bude jádro sporu, RSRJ již při přípravě jednání podnikla kroky k opatření dalších důkazů, i z vlastní iniciativy RSRJ.

[37] RSRJ prostřednictvím organizačního zpravodaje hlavního spolku a dále dotazem u předsedy rady spolku zjistila, že z jednání předmětného sněmu byl pořízen a u hlavního spolku uložen zápis z jednání, a že není známo, že by byla pořizována zvuková nahrávka jednání sněmu. Zápis si RSRJ vyžádala a zjistila, že zápis je sepsán pouze ve formulářové podobě (ve spolku obvyklá praxe) a zachycuje pouze výsledky formálních kroků na sněmu (názvy bodů programu, výroky usnesení, počty osob apod.), nikoliv však, zda a kdo o čem na zasedání hovořil. Ze zápisu tedy RSRJ vzala za prokázané, že zasedání sněmu se konalo, že odpůrce, navrhovatelka, svědek STU a svědek PQR, a též (potenciální) svědkové bratr DEF, sestra GHI, bratr JKL a bratr MNO na jednání dle prezenční listiny byli přítomni, ale ohledně otázky, zda a co měl říct odpůrce na jednání, RSRJ ze zápisu nic nezjišťuje.

[38] RSRJ se dále v rámci přípravy jednání obrátila na navrhované svědky bratra PQR, bratra, a dále z vlastní iniciativy i na sestru GHI, kteří jako vysocí činovníci hlavního spolku byli na zasedání předmětného sněmu přítomni jako hosté. Z výše uvedených osob bratr PQR písemně sdělil, že si na obsah zasedání již vůbec nevzpomíná, bratr DEF a sestra GHI se ústně omluvili předsedovi RSRJ, přičemž rovněž konstatovali, že si již ze sněmu nic nepamatují vzhledem k časové vzdálenosti a faktu, že v tom období navštívili mnoho sněmů a dalších setkání napříč pobočnými spolky v celé republice. Strany - poté co jim byl sdělen výsledek přípravy jednání, pokud jde o svědectví těchto tří osob - již na (osobním) svědeckém výsledku těchto osob netrvaly a RSRJ k jejich výsledku z důvodu zřejmé neúčelnosti nepřistoupila.

[39] RSRJ se dále z vlastní iniciativy obrátila na bratra ACE, který je dlouholetým a respektovaným členem spolku, s žádostí, aby (když sám na sněmu nebyl přítomen) RSRJ sdělil jména takových tří osob zúčastněných podle prezenční listiny na jednání sněmu, o kterých lze předpokládat, že nemají zvláštní vztah k stranám. Poté se RSRJ obrátila v rámci přípravy jednání písemně na označené tři členy spolku, kteří poskytli RSRJ písemné vyjádření k předmětné otázce.

[40] Člen spolku JKL, který byl účastníkem sněmu, na otázku RSRJ "Vybavuješ si případně, zda na uvedeném sněmu došlo k situaci, při které by před plénem sněmu někdo z přítomných označil navrhovatelku způsobem, který se hrubě vymyká obvyklé míře zdvořilosti mezi skauty při podobných příležitostech (jednání krajského sněmu)?", odpověděl takto: "*NE-nemyslím, že byla hrubě překročena míra obvyklé zdvořilosti, domnívám se, že žádné urážlivé slovo nepadlo, měl bych i dnes pocit nepatřičnosti*", přičemž dodává, že však to nemůže prohlásit se 100% jistotou.

[41] Člen spolku MNO, který byl také účastníkem sněmu, na stejnou otázku odpovídá: "(..) *nejsem si již schopen přesně vybavit situace, které tam proběhly, tedy nemohu potvrdit, ani vyvrátit, že došlo k nevhodnému/neslušnému oslovení navrhovatelky*".

[42] RSRJ při ústním jednání k důkazu přečetla písemná vyjádření těchto svědků; odpůrce a navrhovatelka obsah vyjádření ani formu důkazu nezpochybnili, a na ústním výslechu netrvali.

[43] Třetí z oslovených – bratr FHJ - písemnou odpověď zaslal RSRJ až po proběhlém ústním jednání; vzhledem k tomu, že jeho odpověď byla zcela podobná dvěma předchozím a tedy do věci nevnesla nic nového, RSRJ už důkaz písemnou odpovědí bratra FHJ neprováděla.

[44] Konečně RSRJ provedla důkaz e-mailovou zprávou ze dne dd.mm.rrrr, 11:21, kterou zaslal odpůrce předsedovi rady spolku bratru VWX.

B.2 Posouzení RSRJ

[45] RSRJ vymezila čtyři dílčí avšak klíčové otázky, na jejichž zodpovězení závisí, zda návrh navrhovatelky je po právu:

- (1) Zda označení "zlojed" je obecně urážlivé
- (2) Zda odpůrce nazval na sněmu navrhovatelku "zlojedem"
- (3) Jaké byly následky toho, že odpůrce označil případně navrhovatelku uvedeným označením
- (4) Zda se má odpůrce omluvit a případně jak

Aby návrh byl po právu a tedy mu RSRJ vyhověla, je třeba, aby všechny tyto otázky zodpovězeny kladně.

B.2(1) K otázce první - obecně k povaze označení slovem "zlojed"

[46] RSRJ se nejprve zabývala otázkou, zda označení "zlojed" je - jak navrhovatelka tvrdí - difamující a jako takové má způsobilost způsobit újmu na osobnostních právech (jakékoliv) osoby, která takto byla veřejně označena, a poškozovat její čest a dobré jméno.

[47] RSRJ konstatuje, že termín "zlojed" je novotvarem, jehož vznik je přisuzován (veřejně známému) Karlu Janečkovi, který jej v souvislosti s činností Nadačního fondu proti korupci začal používat jako označení politiků a veřejných činitelů, kteří podle jeho názoru "vysávají státní kasu bez ohledu na následky pro společnost." ⁽¹⁾ V rozhovoru pro server novinky.cz ze dne 13.října 2012 odpovídá na otázku "Obohatil jste češtinu o nové slovo – zlojed. Můžete ho definovat?" takto: "Stoprocentní zlojed je člověk, který má nulové morální hodnoty. Takový člověk udělá cokoli pro svůj prospěch bez ohledu na následky pro ostatní. Úplně nejhorší jsou lidé, kteří úmyslně dělají špatné věci, i když to pro ně třeba není výhodné. Zpravidla si tím léčí mindráky." ⁽²⁾

[48] Karel Janeček dále v rozhovoru pro server lidovky.cz ze dne 28. února 2014 uvádí: "Jazyk je extrémně důležitý. Taky obrovský problém v naší zemi je přetvářka, lhání, masky. Já myslím, že tím, co říkáme a jak to říkáme, realitu zásadně ovlivňujeme. Takže je dobré mít to prostě správně pojmenované. Neboli praktická aplikace: když budeme říkat, že jsou to kmotři, no tak to slovo přece nemá moc negativní náboj. Kmotr dítěte je úplně pozitivní věc. Zloděj není přesné, protože tohle je horší forma kradení, je to parazit přisátý na veřejné rozpočty. Ono existuje velmi dobré krátké české slovo, které začíná na z..., ale není bohužel publikovatelné. A proto vznikl zlojed." ⁽³⁾

[49] A konečně v knize Rok 2112: tajemství Karla Janečka tento uvádí: "Zlojeda jsem definoval jako člověka, který vědomě dělá věci, jež poškozují společnost, přičemž o tom ví. Není to tak, že by byl hloupý. To znamená, že úmyslně škodí ostatním lidem. Například tím, že na úkor druhých získává nějaký užitek, nezákonné výhody, privilegia. Vše, co dělá, dělá kvůli osobnímu prospěchu. Asi nikdo není stoprocentní zlojed. Vždycky je tu nějaká škála, každý člověk může mít v sobě něco špatného. Zlojed je někdo, kdo toho špatného má v sobě hodně, má velký vliv na společnost, rozhoduje... a o to více společnosti škodí. Přitom třeba v rodinném životě se může jevit jako dobrý člověk." ⁽⁴⁾

¹ Slovem roku podle čtenářů Lidovek.cz je zlojed. Ujme se, tvrdí lingvista [online]. Lidové noviny [cit. 2019-04-23]. Dostupné online. (česky)

² Karel Janeček: Mocenská struktura je prohnílá a tuhle zemi devastují zlojedi [online]. Novinky.cz [cit. 2019-04-23]. Dostupné online: <https://www.novinky.cz/domaci/281414-karel-janecek-mocenska-struktura-je-prohnila-a-tuhle-zemi-devastuji-zlojedi.html>

³ Miliardář Janeček vymyslel termín zlojed. A pak se dočetl, že je satanista [online] idnes.cz [cit. 2019-04-23]. Dostupné online: https://www.lidovky.cz/byznys/media/miliardar-janecek-vymyslel-termin-zlojed-a-pak-se-docetl-ze-je-satanista.A140227_182633_ln_domov_ele

⁴ KABÁT, Jindřich a Karel JANEČEK. Rok 2112: tajemství Karla Janečka. Praha: XYZ, 2016. ISBN 978-80-7505-419-7.

[50] RSRJ soudí, že při výkladu slovního novotvaru je třeba vycházet jednak z intencí jeho autora (pokud jsou známy), jednak pak z významu, který je takovému slovu v době posuzovaného užití obvykle přičítán. Vzhledem k tomu, že RSRJ se rešeršním šetřením nepodařilo dohledat žádné použití slova "zlojed", které by naznačovalo, že je mu přikládán podstatně jiný význam, než jak jej uvádí autor, a vzhledem k tomu, že ani navrhovatelka jiný význam netvrdí, považuje RSRJ tento význam za rozhodující.

[51] Nadto je zřejmé, že běžnému člověku jazykový cit mu dovoluje vyrozumět význam slova odpůrcem užitého slova takový, že osoba takto označená má spojitost se zlem, popř. živením se zlem (srov. slova "med-o-jed", "káv-o-var" ... "obraz-o-borec", "jar-o-slav", "mrak-o-plaš" - kdy z téže jazykové konstrukce je zřejmý význam "tvor-jenž-se-živí-medem", atd.).

[52] Obranu odpůrce, že slovu "zlojed" v podstatě přikládal jiný, nikoliv agresivní, význam, neshledala RSRJ podloženou. RSRJ je přesvědčena, že osobě i jen průměrného rozumu musí být zřejmé, že lidské slovo má svou váhu a význam, že má schopnost lidí spojovat i jim ublížit, a proto ten, kdo hovoří na veřejnosti, zodpovídá za slovo jím vyřčené a jeho objektivní význam.

[53] RSRJ se dále musela vypořádat se skutečností (tvrzenou navrhovatelkou a mezi stranami nespornou), že navrhovatelka byla v době podání podnětu hospodářskou zpravodajkou rady spolku a tajemnicí rady spolku. Byla tedy v postavení činníka pověřeného správou společných spolkových věcí, a v jejím případě je tudíž třeba vyvažovat právo na ochranu osobnosti navrhovatele právem ostatních členů spolku na svobodnou veřejnou diskuzi o záležitostech správy spolku a z něj vycházejícího práva odpůrce se o takovou diskuzi zasazovat, když toto jeho právo vyplývá z povahy spolku jako činnícké demokracie, jak je zakotveno ve Stanovách spolku (čl. 21 a 38 Stanov). Jak RSRJ dovodila i v jiném řízení⁽⁵⁾, jsou limity přijatelné kritiky širší u činníků Junáka, kterým byla svěřena širší správa spolku, než u řadových členů. Činníci musejí akceptovat větší míru veřejné kritiky od podřízených činníků či členů, správa jejichž věcí jim byla svěřena, než jaká by byla přípustná v jiném vztahu. V souladu s praxí obecných soudů i Ústavního soudu⁽⁶⁾ je ale RSRJ toho názoru, že akceptovatelná míra takové kritiky je větší pouze relativně a neznamená neomezené právo vynášet jakkoliv příkré formulované kritické soudy. Kritické výroky nesmějí působit jako osobní samoučelné urážky; jejich intenzita musí být adekvátní ve vztahu ke kritizované skutečnosti a nesmí zjevně překračovat meze slušnosti.

[54] Jak RSRJ již v předchozím nálezu RSRJ 2/2015 rozhodla, míra toho, co už lze považovat za nepřijatelný excés, má ve skautském prostředí být posuzována přísněji, než v obecné společnosti. To proto, že členové Junáka jsou oproti ostatním občanům navíc vázáni dalšími předpisy, které se dobrovolně zavázali dodržovat. Lze tedy například považovat za nepřijatelný excés i vyjádření, které by v obecné veřejné diskusi bylo tolerovatelné, ale které je v natolik příkrém rozporu se skautskými hodnotami obsaženými ve skautském slibu a zákonu, že ve skautském prostředí jej tolerovat nelze. Na základě toho RSRJ konstatuje, že označit bý vysokostaveného činníka v rámci veřejné kritiky na sněmu termínem "zlojed" představuje velmi příkrý odsudek, který musí být opřen o odpovídající skutkový základ. Takový termín by snad mohl být adekvátní kupříkladu v případě činníka, který se nezákonně obohacuje na úkor ostatních členů spolku či v případě jiného, srovnatelně závažného jednání. V opačném případě se jedná o nepřiměřený zásah do osobnostních práv činníka, který byl takto označen.

[55] RSRJ tedy uzavírá, že označení "zlojed" ve zkratce označuje osobu s velmi vadným charakterem, a jeho použití bez solidní skutkové opory je tudíž v obecné rovině difamující a jako takové zasahuje do osobnostních práv osoby, která takto byla veřejně označena, a poškozuje její čest a dobré jméno.

B.2(2) K otázce druhé - zda odpůrce nazval na sněmu navrhovatelku "zlojedem"

[56] RSRJ, po výše uvedeném posouzení a předběžné rozvaze, musela dále vyřešit otázku, zda skutečně odpůrce navrhovatelku termínem "zlojed" v průběhu jednání sněmu spolku označil. Toto posouzení se ukázalo netriviální, přičemž spočívalo jednak na vyjasnění skutkových okolností (kdo co řekl a neřekl na

⁵ Nález RSRJ - 2/2015 (Z.P. vs. P.F. a spol, ve věci otevřeného dopisu)

⁶ Nález Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 1511/13 - přístupný on-line :

[https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/IV. US 1511 13 an.pdf](https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/IV._US_1511_13_an.pdf)

a dále Ústavní soud ke kolizi práva na svobodu projevu a práva na ochranu osobnosti veřejně činných osob [online]. www.usoud.cz [cit. 2019-04-23]. Dostupné online: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-ke-kolizi-prava-na-svobodu-projevu-a-prava-na-ochranu-osobnosti-verejne-cinnych/>

předmětném zasedání sněmu, a jaké byly další relevantní okolnosti, v jejichž kontextu vyjádření nabývalo svého obsahu), a dále i na logickém a posléze právním hodnocení těchto skutečností úvahou RSRJ.

[57] To, co navrhovatelka tvrdí, je, že odpůrce se dopustil výroku, kterým navrhovatelku ztotožnil se "zlojedem". Tedy měl učinit výrok, který se v teorii (formální logice) označuje termínem implikace, a je pro něj charakteristické schéma "subjekt - predikát" (A je XY).

Obecná východiska

[58] V obecné rovině RSRJ vychází z toho, že lidská řeč, kterou mluvčí svůj výrok vyjadřuje, umožňuje učinit širokou škálu projevů, které v příslušném sociálním kontextu mají určitý význam a dopady. Jakkoliv předmětem sporu není disputace o formální logice, je nicméně pro úspěch žaloby třeba, aby bylo jasně prokázáno, že odpůrce se dopustil výroku, navrhovatelkou tvrzeného, tedy aby slovní či jiná vyjádření odpůrce v příslušném kontextu vyjadřovala všechny prvky výroku - to jest, aby bylo z vyjádření zřejmé, že mluví o navrhovatelce a že právě ji označuje označením "zlojed".

[59] RSRJ dále vychází v obecné rovině z toho, že takový výrok lze učinit pomocí jazyka přímo - pronést větu obdobnou větě "pan Novák je plantážník" (příklad (a)).

[60] Krom toho ovšem lidský jazyk užívaný v sociálním kontaktu dovoluje i řadu dalších, nepřímých vyjádření, jimiž lze takové označení vyjádřit nepřímou. Příkladem takových nepřímých vyjádření mohou být následující, pro přehlednost poněkud schematizované, výroky:

(b) "Jeden z nás dvou je hlupák, a já to nejsem"

(c) "Někteří z přítomných v tomto sále (kde je mnoho osob) jsou podvodníci"

(d) "V našem národě je mnoho naivních lidí"

(e) "Postup p. Nováka se v jistých ohledech podobá postupům okupačních vojsk z let 1939-1940"

(f) "ten, kdo zalévá papírové růže, je hlupák", který je výrokem zcela neadresným, ale může se adresným stát na základě nevyřčeného ale posluchačům jinak známého kontextu, například že právě pan XY někde někdy měl historku, kdy zaléval růži z papíru.

[61] Je tedy zřejmé, že škála výroků, jimiž mluvčí může označit - i nepřímou - jiného dehonestujícím označením, je široká a osciluje od jasně ztotožnění subjektu (příklad (b)) až po ztotožnění zcela neosobní či věcně neurčitě (příklady (d), (e)), či ztotožnění vyjádřené v podstatně složce pouhým kontextem, přítomným bez přičinění mluvčího, jež však mluvčí využije jako prvku vytvářejícího obsah jeho projevu - příklad (f).

Hodnocení konkrétních okolností

[62] RSRJ dospěla k závěru, že odpůrce přímo navrhovatelku zlojedem nenazval. Tedy se nedopustil výroku v podobě přímé, nevyslovil přímo větu ve znění (přibližně) "navrhovatelka je zlojed", resp. nebylo prokázáno, že by tak učinil. K tomuto závěru došla RSRJ prakticky ze všech provedených důkazů, když sama navrhovatelka výslovně vypověděla, že odpůrce ji takto přímo neoznačil, a naopak i vypověděla, že toto spojení měli "pochopit ti, kteří byli s myšlenkou seznámení dopředu". Svědek STU říká, že byl asi jediný, kdo nevěděl, proč [odpůrce] mluví o zlojedovi, a že "když začal [odpůrce] mluvit o zlojedovi, (...) všem docvaklo, o kom mluví". Navrhovatelka ani svědek netvrdí, že by odpůrce výrok podle žaloby řekl v přímé podobě, naopak oba vyslovují myšlenku, že se tak muselo stát (tedy asi) nepřímou, že zde (logicky) musel být nějaký spojovací mechanismus ("všem docvaklo", "věděli, kdo seznámení dopředu") ... protože přímo se to nestalo.

[63] RSRJ se proto dále zaměřila na otázku, zda odpůrce vyjádřil výrok dle žaloby jinak než přímo, tedy nepřímou. To by se zdálo na první pohled z výpovědi navrhovatelky a svědka STU. Při pozorném prozkoumání však se ukazuje, že navrhovatelka ani svědek STU neuvádějí žádný mechanismus, jak se to mělo stát. Svědek STU při výslechu sice uvádí, že z kontextu to označení navrhovatelky za zlojeda mělo vyplývat jednoznačně, zároveň však ale říká "...byl jsem asi jediný, kdo jsem nevěděl, proč mluví o zlojedovi", a že odpůrce: "...začal mluvit o zlojedovi, začal to slovo definovat, sálem to zašumělo, všem docvaklo, o kom mluví". RSRJ v těchto výpovědích ovšem nenalézá žádný mechanismus, kterým by se výrok nepřímou měl stát. RSRJ v této výpovědi nalézá pouze to, že svědek situaci tak interpretuje, nepodává však svědectví, tedy popis toho, co svědek slyšel a viděl - svědek se v tomto bodě pouze domnívá, jak výrok odpůrce chápali ostatní přítomní. Není zřejmé, z čeho svědek vyvozuje ono "jednoznačné vyplývání", ani čím mělo být "docvaknutí" způsobeno. Naopak z výpovědi zaznívá pouze předpoklad svědka, že zde měl být nějaký kontextuální prvek, kterým se ono "vyplývání" a "docvaknutí" způsobilo.

[64] Avšak za situace, kdy na sněmu byly přítomny více než tři desítky zástupců skautingu ze všech okresů resp. řady míst z celého kraje, lidí, kteří se nesetkávají s navrhovatelkou často a ne v tomto složení,

se nejví jako podložený předpoklad, že by se takový svědkem předpokládaný kontext mohl nějak zrodit. Tím méně, že by šlo o kontext, který by byl společný této nesourodé skupině účastníků sněmu a dokonce by odpůrce s tímto kontextem pracoval, ale přitom by nebyl znám svědkovi, který naproti tomu byl v té době i po mnoho let předtím blízkým spolupracovníkem navrhovatelky (společně působili ve výkonném týmu spolku, i jako pedagogové na řadě kurzů pro činovníky spolku, a v minulosti jako kolegové v ústředí hlavního spolku).

[65] Podobně se jeví i výpověď navrhovatelky, která popsala, že odpůrce ve svém projevu "*mluvil v kontextu zlojedství*" a při tom se díval na navrhovatelku, ostatní delegáti ho však přerušili a nenechali projev dokončit. Na přímou otázku RSRJ však navrhovatelka uvedla, že její jméno nevyšlo, a že to [spojení osoby navrhovatelky se "zlojedem"] "*pochopili ti, kdo byli obeznámeni s myšlenkou dopředu*", přičemž na přímý dotaz RSRJ navrhovatelka dodala, že *neví o žádných dalších skutečnostech, které by na sněmu proběhly a z nichž by takové spojení vyplývalo*.

Tedy i zde sice navrhovatelka vyslovuje předpoklad, že zde existoval nějaký kontext, s jehož využitím měl odpůrce svůj výrok zkonstruovat, avšak (podobně jako svědek STU) ani navrhovatelka neuvádí, v čem takový kontext měl spočívat.

[66] Jediným náznakem takového kontextu by snad mohla být skutečnost, že odpůrce se měl podle navrhovatelky při své promluvě "dívat na [navrhovatelku]". Nicméně v situaci, kdy jednání sněmu se konalo v sále s cca 35 přítomnými osobami, je takový náznak podle RSRJ naprosto nepostačující pro spolehlivý závěr o tom, ke komu svou řeč vztahoval.

[67] RSRJ tedy shrnuje, že pokud v řízení nevyšlo najevo, v čem měl kontext utvářející nepřímo výrok kladený odpůrci za vinu spočívat a jak měl vzniknout, lze soudit, že (a) buď by tento kontext musel být sdílený mezi delegáty sněmu z nějakého dění v minulosti, který však zároveň nebyl známý svědkovi STU ("byl jsem asi jediný... kdo nevěděl, proč se mluví o zlojedovi") ani navrhovatelce ("pochopili ti, kdo byli seznámeni dopředu"), anebo že (b) ten kontext ve skutečnosti neexistoval a svědek a navrhovatelka ho pouze předpokládali.

Pokud by měla platit verze (a), musela by takovou skutečnost navrhovatelka tvrdit a prokázat, a to konkrétně, čím se tak mělo stát. To však se nestalo, tedy musí být správná verze (b).

[68] Svědectví svědků JKL a MNO RSRJ interpretuje tak, že na jednu stranu rozhodně nepotvrzují tvrzení navrhovatelky, že by se odpůrce nějakého výroku (přímého či nepřímého) o navrhovatelce byl dopustil. Naopak z jejich výpovědi se zdá poněkud vyplývat obraz o vystoupení odpůrce na sněmu spíše opačný, když je pravděpodobné, že explicitní hrubost, vymykající se výrazněji tomu, co na sněmu lze považovat za obvyklé, by si nejspíše svědkové i s odstupem pamatovali. Ovšem takovou interpretaci vyjádření svědků JKL a MNO považuje RSRJ za spíše jen podpůrnou, vzhledem k spíše mlhavé dikci a reflektované nejistotě písemných vyjádření obou svědků.

[69] Konečně pokud jde o důkaz e-mailovou zprávou ze dne dd.mm.rrrr, v níž odpůrce měl potvrdit, že projevem na sněmu o zlojedech měl na mysli navrhovatelku, a případně o vyjádření odpůrce při jednání před RSRJ, kde připouští totéž, tyto důkazy RSRJ posoudila v souladu s principy právní odpovědnosti, podle nichž je ke vzniku odpovědnosti za újmu třeba vzniku objektivní škody. Navrhovatelka totiž nežaluje a RSRJ neposuzuje, co měl či neměl odpůrce za myšlenky, či co pouze zamýšlel vyjádřit, nýbrž jen to, co skutečně odpůrce veřejně na sněmu vyjádřil.

[70] Navíc, jak vysvětleno níže v bodu [74] a násl., se jako směrodatná jeví interpretace e-mailové zprávy taková, že pokud odpůrce v předmětné zprávě vysvětluje jejímu adresátu VWX, že "zlojedem", o kterém odpůrce byl hovořil předchozí den na sněmu, nemyslel bratra VWX, činí tak právě proto, že na sněmu *nevyjádřil*, koho za zlojeda považuje. Pokud by na sněmu odpůrce byl označil konkrétní osobu, nedávalo by takové ujištění nyní smysl.

[71] RSRJ tedy považuje podle provedených důkazů a jejich interpretace RSRJ za pravděpodobný takový průběh, že - s určitou mírou schematizace - odpůrce na sněmu nejprve obecně definoval zlojeda jako osobu dopouštějící se velmi nedobrého či zlého jednání, při tom však neuvedl konkrétní osobu, již za zlojeda považuje. A dále v další části sněmu odpůrce toliko začal kritický projev, který možná zamýšlel směřovat vůči navrhovatelce, přitom však není jasné, že by v této části projevu byla navrhovatelka označena, a žádná skutečnost, která by spojovala navrhovatelku s předchozí promluvou odpůrce o zlojedech reálně nenastala. Z hlediska tohoto nálezu není významné, co odpůrce měl jen na mysli ale neřekl, ani co by se bývalo mohlo stát, pokud by svůj projev dokončil.

Pokud navrhovatelka (či svědek STU) usoudili, že slova o zlojedovi odpůrce vztahuje k osobě navrhovatelky, má RSRJ za to, že takový závěr je pouze osobní úvahou navrhovatelky, která snad plyne z toho, že navrhovatelka tušila, že odpůrce je vůči ní kritický, nešlo však o objektivní rovinu odpůrcovy promluvy na sněmu.

Nelze vyloučit, že někteří delegáti sněmu mohli dojít k podobné interpretaci, tedy vztahovat slova o zlojedovi k osobě navrhovatelky, ovšem ani v jejich případě nebylo (tvrzeno ani) prokázáno, jak konkrétně takové spojení měl vyvolat odpůrce.

[72] RSRJ tedy otázku, zda odpůrce nazval na sněmu navrhovatelku "zlojedem", uzavírá tak, že nebylo prokázáno, že odpůrce se byl výroku proti navrhovatelce dopustil, a to ani přímo ani nepřímě.

B.2(3) K otázce třetí - jaké byly následky toho, že odpůrce označil případně navrhovatelku výše uvedeným označením

B.2(4) K otázce čtvrté - zda se má odpůrce omluvit a případně jak

[73] Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno, že by odpůrce nazval na sněmu navrhovatelku "zlojedem" (otázka druhá), jsou otázky následků a omluvy bezpředmětné a RSRJ je neřešila.

(C) Část sporu ohledně označení navrhovatelky za "zlojeda" v e-mailové zprávě

[74] Dále RSRJ posuzovala návrh navrhovatelky v bodě I, větě druhé, podle něhož odpůrce měl v e-mailové zprávě poslané bratru VWX, tj. tehdejšímu předsedovi rady spolku, označení navrhovatelky zlojedem opětovně uvést.

[75] K této otázce byl proveden důkaz čtením předmětné e-mailové zprávy z dd.mm.rrrr. Odpůrce potvrdil pravost této zprávy a své autorství.

[76] RSRJ k tomu předně konstatuje, že z předmětné e-mailové zprávy nevyplývá přímo označení navrhovatelky za zlojeda, její jméno není v e-mailu nikde uvedeno. Navrhovatelka ovšem při svém přednesu uvedla, že na sebe vztahuje větu z cit. e-mailové zprávy: "A jinak jsem moc rád, že jsi se chytl zlojeda, potěšilo mě to, víš jak je to o té potrefené huse (-:; ale uklidním tě - tebe za zlojeda nepovažuji, na to tvé chování a jednání za poslední roky znám velmi málo." Navrhovatelka interpretuje pasáž: "že jsi se chytl zlojeda", jako narážku na osobní vztah mezi ní a adresátem e-mailu, tedy tak, že se adresát chytl osoby (spojil se s ní), která je zlojedem.

[77] RSRJ ovšem soudí, že citovanou pasáž lze chápat i tak, že se adresát chytl termínu "zlojed" a reaguje na něj. Tomu by nasvědčovalo i použití náznaku přísloví "o potrefené huse", tedy vztahování něčeho na sebe. Pokud by odpůrce chtěl skutečně vyjádřit to, co v daném výroku vidí navrhovatelka, bylo by logické odkázat spíše na přísloví "o vráně, která k vráně sedá". Rovněž část věty, ve které odpůrce vysvětluje: "tebe za zlojeda nepovažuji", spíše svědčí pro použití slova "zlojed" jako termínu, nikoliv jako označení konkrétní osoby - tak totiž dává smysl, že odpůrce v e-mailu vysvětluje, koho tím myslel resp. nemyslel. Logicky proto, že text zprávy (a její chápání odpůrcem coby autorem) nevyjadřuje, kdo má tím zmiňovaným zlojedem být.

Ostatně tato interpretace je podporována i závěry RSRJ ohledně části (B) tohoto sporu, kde RSRJ dospívá k tomu, že odpůrce sice na jednání sněmu hovořil o zlojedovi, ale neuvedl, že by to označení vztahoval na nějakou konkrétní osobu, tedy je logické, že v časově navazující el. zprávě ujišťuje adresáta zprávy bratra VWX, že ta (ostrá, ale neadresná) slova ze sněmu nebyla adresována bratru VWX.

[78] S ohledem na to RSRJ již neřešila otázku, zda dopisem jen soukromým způsobem újma - pokud by nastala - by odůvodňovala požadovaný výrok, zejm. veřejnou omluvu.

[79] RSRJ proto uzavírá, že nebylo prokázáno, že by v předmětné e-mailové zprávě byla navrhovatelka označena odpůrcem za zlojeda, a proto RSRJ zamítla žalobní návrh navrhovatelky i v této části.

[80] Případ tedy lze shrnout povšechně takto: Odpůrce použil výrazu, který obecně a tím spíš mezi skauty představuje urážlivé označení. Pokud by kdokoliv užil takový výraz v úmyslu označit jím jinou osobu bez konkrétních a vážných důvodů na zasedání sněmu junáckého kraje, šlo by o jednání podobné, jako když ve sváteční den někdo rozložil uprostřed obce fůru odpadků. Že se tak stalo, ovšem automaticky neznamená, že to poškodilo právě navrhovatelku - ta naopak neprokázala, že by takové jednání směřovalo proti ní osobně, bylo tak veřejně prezentováno, způsobilo jí osobně újmu.

[81] Ze svědectví svědků bez osobního vztahu ke stranám pak nezní potvrzení verze navrhovatelčiny, spíše je lze interpretovat tak, že odpůrcův projev spíše nevyvolal obecně zapamatovatelné následky.

Výkon nálezů

Nález se stává pravomocným a vykonatelným doručením stranám. Vzhledem k tomu, že nálezem se žaloba zamítá v celém rozsahu, nemá jeho vykonatelnost věcný obsah. Nález je ve smyslu zákona a podle Stanov spolku závazný pro spolek, všechny jeho organizační jednotky a všechny členy a orgány spolku.

Poučení - opravný prostředek proti tomuto nálezů

Proti tomuto nálezů **nelze podat odvolání** a žádný orgán spolku Junák - český skaut, z. s. ani orgán jeho pobočného spolku nemůže tento nález zrušit nebo změnit.

Podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení ("ZRŘ") má **každá ze stran (každý účastník) právo podat žalobu na zrušení nálezů k soudu**, trpí-li nález či řízení jemu předcházející některou z vad zákonem stanovených, a to jestliže nález

- a) byl vydán ve věci, o níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu,
- b) rozhodčí smlouva je z jiných důvodů neplatná, nebo byla zrušena, anebo se na dohodnutou věc nevztahuje (pozn. v případě řízení před rozhodčí komisí spolku se tím rozumí ustanovení Stanov spolku, kterými se působnost rozhodčí komise zakládá),
- c) ve věci se zúčastnil rozhodce, který nebyl ani podle rozhodčí smlouvy (tj. Stanov spolku), ani jinak povolán k rozhodování, nebo neměl způsobilost být rozhodcem,
- d) rozhodčí nález nebyl usnesen většinou rozhodců,
- e) straně nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat,
- f) rozhodčí nález odsuzuje stranu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění podle tuzemského práva nemožnému či nedovolenému,
- g) se zjistí, že jsou dány důvody, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení (tj. dle § 228 odst. 1 písm. a), b) občanského soudního řádu) a dále v případě řízení před rozhodčí komisí spolku, též jestliže
- h) rozhodčí komise rozhodla spor ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem.

Návrh na zrušení rozhodčího nálezů soudem musí být podán do tří měsíců od doručení rozhodčího nálezů té straně, která se zrušení nálezů domáhá, nestanoví-li tento zákon jinak. Příslušnost soudu a náležitosti návrhu stanovuje zákon (zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení) - tyto předpisy jsou v úplném znění k dispozici na internetu a dále k nahlédnutí v sídle spolku.

* * *

Tento nález usnesla Rozhodčí a smírčí rada jednomyslně hlasy všech členů senátu RSRJ

Mgr. Petr Pavlok

RNDr. Tomáš Řehák

Mgr. Jiří Kubala

Doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.